

DIN AMINTIRILE UNUI PARTICIPANT (SUBLOCOTENENTUL CONSTANTIN ENĂȘEL) LA RĂZBOIUL DE ÎNTREGIRE NAȚIONALĂ (1916-1918)

Lt. Col. Constantin Enășel

La 1 iunie 1916 <am> terminat cursurile Școlii Militare din București și am fost repartizat la Regimentul 2 Vâlcea.

Din notele generalului Moșoiu Traian, fostul comandant al Regimentului 2 Vâlcea reies următoarele:

„14 august-13 septembrie <1916> - Sublocotenentul Enășel Constantin, în ziua de 15 august a luat parte la lupta de la muntele Panta, fiind comandant al Plutonului 1 din Compania a 7-a, distingându-se prin bravură și pricepere deosebită.

În ziua de 17 august a luat parte la bătălia de pe frontul Moh-Cisnădie, dovedind și de astă dată energie și sânge rece.

De la 17 august la 12 septembrie <1916> a ocupat cu plutonul, un subsector pe frontul Sibiului, la Jungwald. În acest interval de timp a ocupat de mai multe ori postul înaintat de la Dreispitzwald, respingând fracțiunile inamice ce zilnic atacau acest post. Acțiunea cea mai importantă a sublocotenentului Enășel a fost în ziua de 13 septembrie la Dealul Cioara unde a comandat Compania a 14-a. La ora 6³⁰ seara, fiind grav rănit, a fost evacuat la Sebeșul Mic de unde a scăpat ca prin

minune de a fi luat prizonier, fiind părăsit de personalul serviciului sanitar. Trecând munții cu ajutorul ordonantei, a fost internat la spitalul din Craiova apoi la cel din Târgu-Jiu.

Însănătoșindu-se a luat parte la luptele de la Jiu <unde> rănit fiind a fost trimis la Ploiești la Centrul de Instruire care l-a repartizat din nou la Regimentul 2 Vâlcea.

A luat apoi parte la luptele din Prahova, iar în seara de 22 noiembrie 1916 a căzut prizonier.

Pentru vitejia cu care a luptat la Dealul Cioara a fost propus la conferirea ordinului Steaua României cu spadă și înaintarea excepțională la gradul de locotenent odată cu promoția sa, de către comandantul Diviziei a 7-a, generalul Moșoiu, fost comandant al Regimentului 2 Vâlcea, al Brigăzii 3 Infanterie și al Diviziei 23, la 6 iulie 1918”.

Semnează comandantul Diviziei 7, general Moșoiu, fost comandant al Regimentului Vâlcea nr. 2, al Brigăzii 3 Infanterie și al Diviziei 23, 6 iulie 1918.

La 1 noiembrie după ieșirea mea din spitalul din Târgu-Jiu și după încheierea concediului medical, am fost repartizat la Regimentul 4 Infanterie care se găsea în zona Târgu-Jiu, la Batalionul comandat de maiorul Popescu Negreanu. Mi s-a dat o companie formată din soldați provenind din diferite unități, având din întâmplare 20 soldați din Vâlcea, care cunoscându-mă din prima fază a războiului s-au grupat cu încredere în jurul meu, fiindu-mi de mare folos în scurtul timp cât am comandat această unitate. Batalionul ar fi avut misiunea să facă un sondaj, la nord de Bumbesti, asupra trupelor ce se găseau pe șoseaua din defileul Jiului, la o distanță de cca. 3 km. Am înaintat în coloană de marș până la un punct, la care comandantul batalionului a dat ordin companiilor 1 și 3 precum și celei conduse de mine, să urce panta de la est de Jiu și să deschidă focul asupra trupelor inamice ce se găseau oprite pe șoseaua Bumbesti – Lainici. Compania comandată de mine a ajuns repede pe creasta dealului de unde am văzut furnicarul de trupe inamice staționate

(artilerie, cavalerie, infanterie). Dacă aveam cel puțin două mitraliere am fi făcut mare dezordine în trupele dușmane. Am folosit puștile ce le aveam în dotare și ca răspuns, mitralierele germane au ras toată creasta. De pe versantul de est, compania vecină ne-a ajuns pe creasta < muntelui > lăsându-mă descoperit. Batalionul a pus gornistul să sune înaintarea, fără să țină seama că cealaltă companie din Divizia 1 se retrăsese. A apărut lanțul de trăgători inamici; patrula de pe flancul stâng a început să strige că o patrulă inamică se apropie de flancul drept al companiei și începe să tragă în ei. Am dat ordin să se retragă după un dâmb ce se găsea în sectorul nostru și sub protecția copacilor să deschidă focul.

Nemaivăzând nimic din partea rezervei, cum începuse să se întunece, am dat ordin ca un pluton să-*l* țină pe inamic sub amenințarea focului iar restul să se retragă imediat spre cărarea ce descoperisem că merge spre direcția de retragere a Batalionului.

La un moment dat, în timpul retragerii, ne pomenirăm cu focuri din față. Batalionul uitase că unitatea mea rămăsese pe poziții și a deschis focul crezând că este inamicul.

După ce ne-am lămurit, maiorul mi-a dat ordin să formez ariergarda. A doua zi am fost atacați cu forțe superioare. A început retragerea; la lezureri am fost rănit de o schije de obuz la umărul drept dar am continuat retragerea până ce ne-am depărtat de inamic. Am putut să ajung la postul de prim ajutor sanitar și astfel i-am părăsit pe bravii mei soldați. Am fost apoi trimis la spitalul din Brăila care după 7 zile dorea să mă evacueze la P.S (punctul sanitar) al Regimentului Vâlcea, însă am cerut cu insistență să mă duc la regimentul meu, la Centrul de Instrucție Ploiești. Mi s-a aprobat cererea și în 22 noiembrie eram pe podul Prahovei unde se găsea regimentul meu.

Mi s-a dat comanda unei companii formată din mai multe unități. Spre seară frontul a fost rupt, în trupele noastre se instalase dezordinea; inamicul ajunsese la Ploiești. Soldații înspăimântați începuseră să arunce armele; începuse o ploaie torențială și pretutindeni mirosea a fum de

petrol.

În această tragică situație m-am adresat maiorului Ștefănescu, comandantul regimentului care se afla la postul de comandă cu toți ofițerii. I-am raportat situația și mi-a spus că se va retrage fără ordin scris din cauză că în urmă cu două zile a fost amenințat de generalul Moșoiu care i-a imputat că s-a retras fără ordin. Văzând această situație, împreună cu ajutorul de sublocotenent Vârtej, am încercat să ne strecurăm prin liniile inamice, dar a fost imposibil; am fost făcuți prizonieri. În această noapte l-am văzut pe colonelul Robescu mort în fața unui canton în care se adăpostise.

A doua zi când ne-am văzut la lumina zilei, sute de ofițeri, toți negri ca tăciunele pe față și pe haine, de parcă fuseserăm scăldați în smoală. Am fost duși în cazărmile din Slatina și apoi în lagărul din Stralsundde de lângă Marea Nordului.